

Proef in Friese Wouden

Japanse bacteriën als alternatief voor kunstmest

Eastermar/Kollumerzwaag – In de omgeving van Eastermar en in Achtkarspelen wordt een grootschalig onderzoek gedaan naar de gevolgen van een lagere kunstmestgift en het toedienen van bacteriën in de bodem op de grasgroei. De proef, waaraan zestig boeren meedoen, duurt drie jaar.

Het onderzoek staat onder leiding van wetenschapper Van Bruchem van de Landuniversiteit in Wageningen. Hij wil weten wat de gevolgen zijn van het mestbeleid voor de zandgronden en op welke wijze de negatieve gevolgen opgevangen kunnen worden. Zoals bekend worden boeren geacht steeds minder kunstmest te gebruiken. Doen ze dat niet dan moeten ze mestboetes betalen.

Bij het onderzoek gebruikt Van Bruchem al het gegeven dat de benutting van kunstmest door het gras aanzienlijk is verslechterd. Van iedere kg stikstof wordt nog maar twintig procent door het gewas opgenomen. In de jaren vijftig was dat vijftig procent. Van Bruchem vermoedt nu dat het bodemleven de afgelopen jaren is verschaald door drijfmest en doordat de grond is verzadigd met stikstof.

Om hierover zekerheid te verkrijgen, heeft Van Bruchem drie groepen opgezet van elk twintig melkveehouderij-bedrijven. De boeren zijn aangesloten bij de agrarische milieucoöperaties Eastermars Lansdouwe en Vanla in Achtkarspelen. Bij de eerste groep wordt de kunstmestgift jaarlijks verminderd. Op de bedrijven in de tweede en derde groep gebeurt dat ook, maar hier wordt tevens ge-

bruik gemaakt van middelen die het bodemleven weer moeten herstellen en verrijken. Bij de tweede groep gaat het om het middel Euro-mest van Europlant uit Appelscha. Dit middel beoogt de 'agressieve' werking van de drijfmest te verminderen en bij de derde groep wordt het land besproeid met micro-organismen (bacteriën). Vervolgens wordt jaarlijks per bedrijf de grasopbrengst vastgesteld. Het onderzoek kost 800.000 gulden en wordt betaald door de provincie en het ministerie van Landbouw.

Het mengsel micro-organismen is een Japanse vinding. De importeur in Nederland is Agriton uit Noordwolde en Mulder Fourage uit Kollumerzwaag is leverancier van het mengsel in Noord-Nederland. Mulder heeft uitvoerig studie gemaakt van de werking van micro-organismen op het bodemleven. Samen met Van Bruchem heeft hij onder meer een congres bezocht in Thailand over dit onderwerp. Daar is hij overtuigd geraakt van de grote rol van een gezond en rijk bodemleven op de grasgroei. Humus is daarbij volgens hem onmisbaar. „Humus is het winkeltje in de grond waaruit het gewas zijn voeding haalt. Het probleem is nu dat de bodem steeds minder humus bevat. Dat komt doordat er niet meer

Mulder Fourage uit Kollumerzwaag viert de uitbreiding van het bedrijf met een agrarische beurs.

Foto: Alex Bouma